

Η δολοφονία του Τζο Χιλλ, μέλους των Wobblies, 19 Νοεμβρίου 1915

του **Γρηγόρη Τραγγανίδα**

“Ονειρεύτηκα τον Τζο Χιλλ χθες το βράδυ/ Ζωντανό όπως εσύ κι εγώ/ Του είπα «μα Τζο, είσαι δέκα χρόνια νεκρός»/ «Ποτέ δεν πέθανα» είπε αυτός/ «Ποτέ δεν πέθανα» είπε αυτός (...) Από το Σαν Ντιέγκο μέχρι το Μείν/ Σε κάθε ορυχείο και μύλο/ Όπου οι εργάτες υπερασπίζονται τα δικαιώματά τους/ Εκεί θα βρεις τον Τζο Χιλλ (...)»

(**Alfred Hayes- Earl Robinson, “Joe Hill”** 1936. Το τραγούδι αυτό το έχουν ερμηνεύσει πολλοί γνωστοί καλλιτέχνες όλα αυτά τα χρόνια -από τον Pete Seeger μέχρι και τον Bruce Springsteen την τελευταία Πρωτομαγιά στην Φλόριντα. Η ερμηνεία που έχει μείνει, ίσως, πιο χαραγμένη στη μνήμη είναι αυτή της Τζόαν Μπαέζ στο φεστιβάλ του Γούντστοκ το 1969)

Ένα χρόνο πριν, τον Οκτώβριο του 2013, το σωματείο του εργοστασίου της «Φορντ» στη Ρωσία οργάνωσε ένα διαγωνισμό αφίσας στη μνήμη του Τζο Χιλλ, ήρωα του παγκόσμιου προλεταριάτου που εκτελέστηκε το 1915 στις ΗΠΑ.

Δυστυχώς, η τύχη του διαγωνισμού παραμένει άγνωστη μέχρι σήμερα. Υπάρχει μια πιθανότητα να μην προχώρησε καν. Άλλωστε, σχεδόν αμέσως μετά την ανακοίνωση του διαγωνισμού, η εταιρεία γνωστοποίησε την πρόθεσή της να προχωρήσει σε 700 απολύσεις στο εργοστάσιο της περιοχής του Λένινγκραντ. Είναι προφανές ότι το σωματείο είχε πολλή δουλειά να κάνει και σίγουρα ο Τζο Χιλλ δεν θα παρεξηγούνταν καθόλου αν ο λόγος που εγκαταλείφθηκε μια εργατική πολιτιστική πρωτοβουλία ήταν η ανάγκη να οργανωθεί η πάλη ενάντια σε μαζικές απολύσεις.

Η σημασία όμως της απόφασης γι’ αυτήν την πρωτοβουλία παραμένει, ανεξάρτητα από το αν τελικά ίσως και να μην καρποφόρησε. Σε λίγο θα συμπληρωθεί ένας αιώνας από την εκτέλεση του Χιλλ και το γεγονός ότι εργάτες από μια άλλη χώρα και με μια τόσο μεγάλη χρονική απόσταση εμπνέονται σήμερα από μορφές όπως η δική του, συνιστά, καταρχήν, μια πολύ ηχηρή απάντηση σε όσους βιάζονται να θάψουν το ταξικό εργατικό κίνημα. **Όσο για την επιλογή του σωματείου να σηματοδοτήσει τη συνέχεια της ταξικής πάλης μέσα από την τέχνη, το μόνο που ίσως μπορεί να κατατεθεί, είναι μια ελπίδα: οι καλλιτέχνες και η διανοήση να ακούσουν αυτήν την κραυγή για ελευθερία.**

Η γέννηση ενός θρύλου

Στις 10 Ιανουαρίου του 1914, στο Σολτ Λέικ των ΗΠΑ, ο Τζον Μόρρισον και ο γιος του Άρλιγκ δολοφονούνται μέσα στο μπακάλικό τους από δύο ενόπλους που έχουν καλύψει τα πρόσωπά τους με κόκκινα φουλάρια. Η αστυνομία αποκλείει τη ληστεία, αφού τίποτα δεν κλάπηκε, και εστιάζει στο παρελθόν τού πατέρα, αφού επρόκειτο για πρώην αστυνομικό. Ξεκινούν δεκάδες προσαγωγές.

Το ίδιο βράδυ, ένας άντρας εμφανίζεται στο κατώφλι ενός γιατρού της περιοχής με ένα τραύμα από σφαίρα στον αριστερό πνεύμονα. Υποστηρίζει ότι τραυματίστηκε πάνω σε έναν καυγά για μια γυναίκα την

οποία όμως δεν κατονομάζει. Ο γιατρός ειδοποιεί την αστυνομία καταγγέλλοντας ότι ο άντρας κρατούσε πιστόλι. Η αστυνομία δεν θα βρει ποτέ το όπλο αλλά θα βρει ένα κόκκινο φουλάρι στο δωμάτιό του. Ο άντρας συλλαμβάνεται για τη δολοφονία του πρώην αστυνομικού και του γιού του. Το όνομά του ήταν Τζο Χιλλ και από εκείνη τη στιγμή θα γινόταν θρύλος για την εργατική τάξη της χώρας του και ένας από τη μεγάλη «στρατιά» των ηρώων του παγκόσμιου προλεταριάτου.

Ο Χιλλ ήταν ηγετικό στέλεχος των «**Βιομηχανικών Εργατών του Κόσμου**» (IWW, των οποίων τα μέλη έγιναν γνωστά με το παρατσούκλι «**Wobblies**»), της πρώτης σημαντικής οργάνωσης του ταξικού εργατικού κινήματος στις ΗΠΑ, που πρόβαλε την ανάγκη ανατροπής του καπιταλισμού και συγκέντρωσε τους ανειδίκευτους εργάτες, τους μαύρους και τις γυναίκες που ήταν «εξορισμένοι» από τα παλαιότερα συνδικάτα. Οι «IWW» δημιουργήθηκαν το 1905. Αντιτάχθηκαν στον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, χαιρέτισαν την Οχτωβριανή Επανάσταση, οργάνωσαν τους εργάτες, ηγήθηκαν μεγάλων απεργιών, ανέδειξαν σημαντικά στελέχη του κινήματος των ΗΠΑ και κυνηγήθηκαν λυσσαλέα από τους βιομήχανους και το αστικό κράτος, έχοντας πολλά θύματα. Στη δεκαετία του 1920 οι επαναστατικές δυνάμεις των «IWW» εντάχθηκαν στο ΚΚ ΗΠΑ.

Η δίκη του Χιλλ πήρε τεράστια δημοσιότητα και διεθνή προβολή λόγω της καταγωγής του, αφού ήταν μετανάστης από τη Σουηδία (εκεί γεννήθηκε το 1879 ως Τζόσεφ Χιλστρομ), γεγονός που κινητοποίησε το λαό του και πίεσε την κυβέρνηση της χώρας να δώσει εντολή στον πρόεδρο να ζητήσει επιείκεια για λογαριασμό του Χιλλ. Μεγαλύτερη ήταν η κινητοποίηση μέσα στις ΗΠΑ, αφού ο Χιλλ ήταν γνωστό στέλεχος της IWW, αλλά και τραγουδοποιός, με τραγούδια που «μιλούσαν» κατευθείαν στην καρδιά και το μυαλό της τάξης του, όπως και τα τραγούδια του επίσης γνωστού θρύλου του εργατικού κινήματος και μουσικού, **Γούντι Γκάθρι** (δείτε **εδώ** αφιέρωμα του Περιοδικού στο αμερικανικό εργατικό τραγούδι). Με τραγούδια όπως «*The preacher and the slave /Ο ιεροκήρυκας και ο σκλάβος*», «*There is Power in a Union /Υπάρχει δύναμη στο σωματείο*», «*Workers of the world awaken! /Εργάτες όλου του κόσμου, ξυπνήστε!*» κ.ά. ο Χιλλ έδινε δύναμη στους εργάτες να αντιμετωπίσουν τα αφεντικά και το κράτος τους.

Τιμή από τις Πρωτομαγιές του κόσμου

Ως ένας από τα εκατομμύρια των εργατών που μετακινούνταν πάνω στις εμπορικές αμαξοστοιχίες από τη μια ακτή στην άλλη της αχανούς χώρας για να βρουν δουλειά, ο Χιλλ έρχεται σε επαφή με τους Wobblies γύρω στο 1910, όταν δούλευε στις αποβάθρες στο Σαν Πέντρο της Καλιφόρνια. Προς το τέλος εκείνης της χρονιάς έγραψε μια επιστολή στην εφημερίδα των IWW «**Βιομηχανικός Εργάτης**», προσδιορίζοντας τον εαυτό του ως μέλος των IWW στην τοπική οργάνωση στο Πόρτλαντ του Όρεγκον.

Το 1913 δούλευε ανθρακωρύχος στο ορυχείο «Σίλβερ Κινγκ» στο Παρκ Σίτι της Γιούτα.

Ήταν προφανές ότι στην περίπτωση της δολοφονίας του μπακάλη και του γιού του και τη σύλληψη του Χιλλ, οι αστοί «είδαν» μια ανέλπιστη ευκαιρία να συκοφαντήσουν το ταξικό συνδικαλιστικό κίνημα. Άλλωστε, ήταν μια περίοδος που η ταξική σύγκρουση στις ΗΠΑ είχε κλιμακωθεί. Είναι χαρακτηριστικό ότι το Πάσχα του 1914 έγινε η σφαγή των απεργών ανθρακωρύχων και των οικογενειών τους στο **Λάντλοου του Κολοράντο** όπου έχασε τη ζωή του ο άλλος σπουδαίος ήρωας του προλεταριάτου, ο κρητικής καταγωγής, **Λούις Τίκας** (Ηλίας Σπαντιδάκης).

Ο Χιλλ αρνήθηκε κατηγορηματικά ότι συμμετείχε στη ληστεία και δολοφονία του Μόρρισον. Η πληγή του από τη σφαίρα επιβεβαίωσε την κατάθεσή του ότι όταν πυροβολήθηκε τα χέρια του ήταν πίσω από το κεφάλι του. Επιπλέον, η υπεράσπιση υπογράμμισε ότι άλλα τέσσερα άτομα υποβλήθηκαν σε θεραπεία για τραύματα από σφαίρες στο Σολτ Λέικ το ίδιο βράδυ, ενώ ο Χιλλ δεν γνώριζε τον Μόρρισον, άρα δεν προέκυπτε προσωπικό κίνητρο. Έτσι κι αλλιώς όμως κανείς στην πραγματικότητα, ούτε οι κατήγοροί του, πίστευαν ότι ο Χιλλ θα μπορούσε να έχει οποιαδήποτε σχέση με το έγκλημα. Η δίκη ήταν πολιτική, γι' αυτό και υπήρξε τέτοια μεγάλη διεθνής κινητοποίηση για την απελευθέρωσή του.

Φυσικά, η κατηγορούσα αρχή «ανακάλυψε» μια ντουζίνα ψευδομάρτυρες που κατέθεσαν ότι ο δολοφόνος «έμοιαζε» του Χιλλ. Το φιάσκο έφτασε σε κωμικοτραγικά επίπεδα όταν ο άλλος γιος του Μόρρισον, ο 13χρονος Μέρλιν είπε ότι «δεν είναι καθόλου αυτός», την πρώτη φορά που είδε τον Χιλλ... αλλά τον «αναγνώρισε» λίγες ώρες αργότερα. Εξάλλου, ελάχιστο χρόνο κατανάλωσαν και οι ένορκοι για να τον κρίνουν ένοχο.

Η προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο της Γιούτα ήταν ανεπιτυχής. Ο **Ορρίν Χίλτον**, ο δικηγόρος που εκπροσώπησε τον Χιλλ κατά τη διάρκεια της προσφυγής, δήλωσε ότι «το κύριο γεγονός που το κράτος είχε για τον Χιλλ ήταν ότι πρόκειται για μέλος των IWW και, επομένως, ήταν βέβαιο ότι θα κρινόταν ένοχος». Ο ίδιος ο Χιλλ, σε άρθρο του σε σοσιαλιστική εφημερίδα έγραφε ότι «έπρεπε να υπάρξει ένας αποδιοπομπαίος τράγος» και τι «καλύτερος» από έναν «μετανάστη Σουηδό και, το χειρότερο, έναν Wobbly που έτσι κι αλλιώς δεν έχει δικαίωμα να ζει».

Ο Τζο Χιλ εκτελέστηκε στις **19 Νοεμβρίου του 1915**. Όταν ο αποσπασματάρχης διέταξε «έτοιμοι», ο Χιλ φώναξε: «**Πυρ! Εμπρός λοιπόν πυρ!**»! Το σώμα του στάλθηκε στο Σικάγο όπου αποτεφρώθηκε. Οι στάχτες του τοποθετήθηκαν σε εξακόσιους μικρούς φακέλους και στάλθηκαν σε σωματεία σε όλον τον κόσμο. **Κάποιοι από αυτούς τους φακέλους ανοίχτηκαν στις Πρωτομαγιάτικες συγκεντρώσεις του 1916 και οι στάχτες του Χιλλ σκόρπισαν πάνω από τα επαναστατικά λάβαρα των συντρόφων του.** Η θυσία του έγινε τραγούδι στα χείλη εκατομμυρίων εργατών και ενέπνευσε καινούργιους αγωνιστές.

Έτσι κηδεύει τους νεκρούς της η εργατική τάξη.

Η παρακαταθήκη του Χιλλ στους συντρόφους του κάθε εποχής καταγράφεται στο τελευταίο γράμμα του προς τον Μπιλ Χέιγουντ, έναν ηγέτη των IWW: «Αντίο Μπιλ. Πεθαίνω σαν αληθινός επαναστάτης. Μην χάσετε χρόνο σε θρήνους. Οργανωθείτε..!»...

Σε αυτό το λινκ μπορείτε να παρακολουθήσετε την ταινία Joe Hill (1971), που σκηνοθέτησε ο Bo Wilderberg και βραβεύτηκε με το βραβείο κριτών στις Κάννες, την ίδια χρονιά.[

<https://www.youtube.com/watch?v=8w8xhJ55rBI>]

Joe Hill wobblyes εργατικό κίνημα ΗΠΑ Τζο Χιλλ

Πηγή: toperiodiko